

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 14. De approbatione Confessarij,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78322](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78322)

Vnde & infert, ei qui ordinatur tantum ad celebrandum, seu qui vult eum tantum Sacerdotij actum exercere, nec ad alium adstringi; sufficere vt habeat scientiam illorum, que ad talem peragendum necessaria sunt; vt est (secundum receptam sententiam teste Nauarr. in cit. num. 19. quod sciat legere & construere verba illius idiomatis, in quo est missam celebraturus. Eum autem qui omnes sacerdotales actus exercere vult in Ecclesia, aut curam animarum habere, teneri scire que ad integritatem & usum Sacramentorum pertinent; precipue illorum que administraturus est: & communem fidei ac morum doctrinam populo necessariam. Ad administrationem autem Sacramenti penitentiae, ostendimus multa esse necessaria, quae ignoratur a plerisque Sacerdotibus.

155. Nec satis est, quod appareant progressu temporis comparati sufficientem scientiam; quia dicta administratio non est contenta possibili ac futura scientia, sed actualem praesentemque requirit: cum per futuram scientiam ratio non magis dirigatur de praesenti, quam per nunquam futuram, vt manifestum est. Nec item satis est quod dicturi sint Penitentibus, vt antequam ad confessionem veniant, consulant doctores, a quibus intelligant, num habeant excommunicationem, aut calum reueruatum, aut obligationem restituendi, aut aliud quod difficultatem parere possit. Nam, vt Nauarr. in sequenti num. 27. contra vrget, nihil tale est vsu receptum, indeque multi a confitendo retraherentur, praesertim cum id merito molestum sit & ansam praebet propalationi occultorum criminum, compellatque Penitentem, ad bis confitenda (saltem indirecte) eadem peccata; semel quidem docto qui consultitur, cum non possit statuerere, an quis liber sit ab excommunicatione, aut ab alio impedimento absolutionis, nisi is aperiat illi totam suam conscientiam; iterum viro indocto, a quo, tanquam proprio Sacerdote, accipienda est absolutio; quem adhuc debet certiorum facere, quod omnia sua crimina praedicto docto aperuerit: alioquin dubius manebit, nec nisi temere absoluet, caecumque caeco ducatum praebens ambo in foueam cadet: quo nihil indignius, miserius, & horribilius; quandoquidem relictum fidelibus a Christo speciale remedium salutis, ea ratione fiet illis occasio aeternae damnationis.

CAPVT DECIMVMQVARTVM

De bonitate Confessarij.

SVM MARI VM.

154. Bonitas in Confessario requiritur non tantum qua Penitenti, sed etiam qua sibi bonus sit.
155. Pertinentia ad bonitatem Confessarij.
156. Necessaria est maxime in Confessario charitas, cum humilitate, & patientia.
157. Applicatio ad nostrum institutum ex D. Bernardo, quod tres mulieres cum aromatibus venerunt ad Christi sepulchrum, vt eum mortuum vngerent.
158. Memis, tanquam prima mulieris, quasi aromata, zelus iustitiae, compassio proximi, & discretio.
159. Linguae vero, tanquam secunda mulieris, modestia in increpando, copia in exhortando, & efficacia in persuadendo.
160. Manus denique, tanquam tertia mulieris, continentia, misericordia, & pietas.
161. Peccatum est mortale, Sacramentum Penitentiae administrare in peccato mortali.
162. Malitia Confessarij, in peccato mortali Sacramentum penitentiae administrantis, non reddit de se illud inualidum.
163. Peccatum est mortale ab excommunicato non tolerato ab Ecclesia, Sacramentum suscipere, quousumcumque ad administrandum vitro se offerat, ac etiam proprius Pastor sit.
164. Quando liceat Sacramentum suscipere ab excommunicato tolerato ab Ecclesia, alioue qui illud ministraturus est in malo statu.
165. Quando liceat improbum ministrum non paratum, nec se offerentem inducere ad Sacramentum administrandum.
166. Excommunicatus toleratus per penitentiam ad Deum conuersus, licite ministrat Sacramentum, quando ex officio, aut vrgente necessitate ad id obligatur.

167. Licet Sacramentum petatur a Sacerdote, quem non constat in malo statu esse, etiam si non constat esse in bono statu.

154. IN Confessario bonitas requiritur, non tantum qua Penitenti bonus sit, instructus virtutibus ad munus suum dignè obeundum requisitis: sed etiam qua sibi sit bonus, diuinà auctus gratiâ, eliminante ab anima omne mortale peccatum. Ipse enim, cuius genibus humiliter aduoluit peccator, exponens ei suos languores ita dispositus in se debet esse, vt in nullo eorum in quo iudicare paratus est, sit iudicandus, ne in quo alterum iudicat, seipsum condemnet; ac dum alterius purgationi a peccatis incumbit, semet si niliter inquinatum contemnens, audiat meriti illud Ecclesiastici 14. Qui sibi nequam est, cui alij bonus erit? Debet igitur cognoscere seipsum, si que aliquid quod in aliis damnandum est, in se deprehendat, debet illud (iuxta D. Augustini praescriptum, relatum de penitentia dist. 4. cap. 1. §. Sacerdos) a se proicere, atque adeo per veram penitentiam recuperationi diuinæ gratiae operam dare: praesertim cum in statu peccati mortalis constitutus, toties mortaliter peccet, quoties confessiones audit, etiam si valide absoluat, vt inferius in hoc ipso cap. tractabitur, sub titulo de administratione Sacramenti Penitentiae per Confessarium existentem in statu peccati mortalis: addita explicatione difficultatis huc quoque spectantis, An liceat confiteri tali Confessario. Prius enim persequi oportet, que pertinent ad ipsam, de qua ex instituto agimus, Confessarij bonitatem.

De iis qua ad Confessarij bonitatem pertinent.

S E C T I O L

155. AD hanc igitur bonitatem (vt in directorio notat Polancus ca. 1. art. 3.) pertinet vt exterius nihil in Confessarij vultu, & gestibus, vel moribus corporis, vel etiam in vestitu videatur, nec in voce audiatur, quod non deceat virum matutum, qui meminit se locum Dei tenere. Interius vero, vt secum reputans cuius vices gerat, tanquam in eius oculis constitutus, cum reuerentia & timore munus suum obeat, ac humiliter de se sentiens Penitentes sibi praeferat, & se meliores existimet, sagendo eos lucrari ad amplificandum Christi regnum; augendam, ac ditandam sanctis viris Ecclesiam, extirpandam diaboli tyrannidem; ac Christi sanguine redemptas animas ad salutis portum deducendas.

156. Ceterum cum ad hoc plurimae virtutes in Confessario requirantur, vt bene ostendit, pieque in particulari inculcat Gaspar Loartes libro 1. institutonis Sacerdotum: remanere tamen ipse potissimum debet in charitate: quia cum sit medius inter Deum & peccatorem constituentem, debet per amorem vnitus esse Deo, vt ea que pro peccatore petierit tanquam amicus obtinere valeat. Itemque proximum amare sicut seipsum, vt de aeterna sua salute ob peccata commissa periclitanti non detredet subuenire cum humilitate & patientia. Quibus duabus virtutibus ipsum munitum esse oportere patet: humilitate quidem, quia licet Confessarij munus nobilissimum sit, ex eminenti autoritate ligandi & soluendi in terra, que ligentur & solvantur in caelis, non modo Angelis, sed & Beatissimae Virginis non concessa, cap. Noua. De penitent. & remiss. ex vsu tamen humillimum est, vt pote ei simile, quo Chirurgus saniem abstergit ex vulneribus, & cuique pro sua conditione emplastra, aliaque id genus remedia applicat: que similitudo est D. Basilij in regulis suis disputatis resp. 30. Patientia vero munitum esse oportet, quia longè difficilius est animi, quam corporis vulnera curare. Cum enim in morbis corporis is maximè morbum cognoscat, & sentiat qui patitur; maximeque omnium cupiat sanari, medicum accersat, & desiderio sanitatis nullum, quamuis in gratum, refugiat medicamentum: in anima contra omnino euenit, vt plerumque infirmus praeter omnibus morbum suum ignoret: medicum refugiat, curationemque egrè admittit: ideo hac in re opus est patientia: nec depondendum animo, sed habendum in memoria illud eiusdem D. Basilij in praeced. respon. 10. nihil esse in reum naturae, quod diligentia non corrigatur, neque esse vitium adeo graue, quod Dei timore non perueniatur. De illius ergo, qui ex lapidibus potest excitare filios Abraham, confisi misericordia non defutura, demus operam comparandae bonitati, per quam tamen huius ministerij sumus ministri idonei.

Adil-

157.

Ad illam verò in primis spectant nouem ea, quæ D. Bernard. in sermo 2. de Resurrect. præclare explicat sub typico mulierum, quæ cum aromatibus venerunt ad sepulchrum Domini nostri, vt eum vngerent. Peccator enim fidem habens sine charitate, est quasi sepulchrum, in quo Christus iacuit mortuus, iuxta illud quod D. Paulus ait ad Ephes. 2. *Christum per fidem habitare in nobis*; & D. Iacobus in ca. 2. *sua epistola*, mortuam esse fidem sine operibus: seu non operantem per charitatem: sicut corpus sine spiritu mortuum est. Fides, inquit D. Bernard. sine charitate in animo, est Christus mortuus in sepulchro, quem suscitare nostrum non est, sed vngere incumbit. Itaque amore Christi accense, ad eum in peccatore vngendum veniant cum aromatibus quasi tres mulieres, mens, lingua, & manus.

158.

Ac mens quidem cum aromatibus zeli iustitiæ, compassionis proximi, & discretionis, per quam duo illa temperantur, ne in spiritu vehementi conterantur naues Tharsis: sed Confessarius amulari oportet, & nihilominus ignoscere sciat, temporeque aptè miscens temporibus, obseruet quando oleum misericordiæ, quando vinum feruoris adhibere debeat, ex mandato cœlestis Samaritani curam habens eius, qui incidens in latrones, plagis acceptis relictus est seruulus. De qua re pluribus D. Bernard. in eod. sermone. Bene addens terram cordis nostri non proferre talia virtutum germina, sed potius vitiorum tribulos & spinas nobis germinare, ideoque emenda esse ab eo, qui ait *Esai. 55. Venite, emite absque argento & commutatione vinum & lac.* Vinum enim sua austeritate zelum iustitiæ; & lac, sua dulcedine compassionem proximi significat. Ememus autem (inquit D. Bernard.) nummo propter voluntatis, ex propria facientes communem, querendo non particulariter quæ nostra sunt; sed communiter quæ Dei quoque sunt, & proximi, prout Christiana charitas exigit. Quæ emptio fit absque argento & commutatione; quia propria voluntas sic in pretium datur, vt non alienetur, sed solum in melius muretur, vt potè reddita apta, tum ad alia bona, tum maxime ad ea, de quibus agimus, ad quæ inepta alloqui, est. Quomodo, inquit, D. Bernardus, compatietur fratri, qui propria voluntate nescit compati nisi sibi ipsi; aut quando amans se ipsum, diligit iustitiam, & odio habebit iniquitatem? Er quis nesciat nihil esse quod discretionis spiritu sic extinguit, quomodo voluntas propria subuertens corda hominum, & rationis oculos claudens?

159.

Mentem verò comitetur lingua tanquam altera Maria, habens quoque sua tria aromata: modestiam in increpando, copiam in exhortando, & efficaciam in persuadendo: quæ à natura non habentur, sicut nec præcedentia: sed apud Patrem luminum comparanda sunt: à quo descendit omne datum optimum, & omne donum perfectum. *Iacob. 1. præsertim cum talia debeant esse, quæ in cor hominis influant, quod inserutabile est.* *Ierem. 17. nec vlli notum, nisi ei, cuius oculis omnia nuda sunt & aperta.* *ad Hebr. 4.* Emenda vero sunt (inquit D. Bernardus) nummo confessionis, per quam templum Spiritus sancti, quod sumus nos, emundatur à peccatorum sordibus impediens ne ille inhabitet in nobis, diffundens charitatem in cordibus nostris, nobisque assistens det quid & quomodo loquamur.

160.

Lingua denique adiungatur manus; quia cuius vita despicitur, restat vt prædicatio contemnatur: illaque habeat sua tria aromata, continentiam in ordine ad seipsum, ne peccans in corpus suum, tollensque membra Christi, & faciens membra meretricis, pavendo pudendoque dedecori se addicat. Deinde misericordiam in ordine ad proximum, quam debet ei, cum quo saluandus est. Postremo pietatem in ordine ad Deum, vt omnia sustineat pro eo, qui pro ipso maiora factus homo sustinuit, maximaque largitus est. Quæ tria adhuc emenda sunt ab eo, qui est omnis sufficientia nostra, cum ne quidem cogitare aliquid boni, sufficientes sumus ex nobis. *2. ad Corinth. 3.* Ementur autem nummo subiectionis, seu obedientiæ, quæ dirigit gressus nostros, & sanctæ conuersationis gratiam promeretur; sicut contraria lex est in membris nostris inuenta per inobedientiam: de qua *ad Rom. 5.* Per vniuersum hominis inobedientiam peccatores constituti sunt multi. Ex quibus omnibus relinquatur, Confessarius ad consequendam bonitatem sibi ad suum munus

necessariam, non tam studio (vt ad consequendam scientiam) opus esse, quam mortificatione affectuum; præsertim carnalium, præ cæteris abominabilium in eo, qui tam diuinum, tanque salutare & excelsum munus, tanquam Christi cooperatur, exequitur: itemque conscientie repurgatione: maxime autem cum à peccatorum excecante cupiditate, ponderando illud *Math. 16.* Quid prodest homini si vniuersum mundum lucretur, animæ vero suæ detrimentum patiatur? tum etiam ab illa acceptione personarum, qua nonnullis tantum deferatur, vt cum illis non agatur, ea qua par est libertate, nec seruat quantum oportet iudicij rigore, quod est contra Iudicis officium, iuxta illud *Eccl. 7. 7.* Noli quaerere fieri Iudex, nisi valeas virtute irrumperere iniquitates, ne forte extimescas faciem potentis, & ponas scandalum in æquitate tua. Accedere debet in aocentia vitæ, per quam diuini bonis cumulati mereatur.

De administratione Sacramenti Penitentiae per Confessarium comminatum peccato mortali.

SECTIO II.

De hac occurrit docenda pro praxi: vnum est, per eam Confessarius peccate mortaliter; alterum, eam non obitare de se, quo minus Sacramentum ipsum sit validum.

De priori ergo sciendum est, commune esse Sacramento Penitentiae cum omnibus aliis Sacramentis, vt ministrans ipsum in peccato mortali, peccet mortaliter; ideoque explanationem hanc esse illi cum iisdem aliis communem: quam latè post Sotum & Nauarrum (illum quidem in 4. dist. 7. *quest. quinta art. 6. hinc verò ad cap. 1. De penitentia dist. 6. §. Sacerdos*) Suarez persequitur tomo 3. disp. 16. sect. 3. Ratio verò talis peccati in eo consistit, quod Sacramentorum administratio, cultus sit Dei, ab eo sic institutus, vt in ministro, per quem exhiberetur, requireret sanctitatem, maiore ratione, quam ab illis quibus dixit *Leuit. 19.* Sancti estote; quia sanctus ego sum. Ob maiorem nimirum dignitatem muneris, ad quod ea de causa nemo admittatur, nisi ad illud deputatus sit per consecrationem sacramentalem, hoc est, per susceptionem Sacerdotalis ordinis. In qua, si obex non ponatur, animæ puritas datur. In ea enim gratia diuina (sicut in aliorum Sacramentorum susceptione) confertur ex opere, vt vocat, operato; seu non ex suscipiente, sed ex Christi merito. Cum igitur hæc ita sint, & nouæ legis Sacramenta dignissima & estimata, dignè sanctæque ministrari oporteat, meritò statuitur is mortaliter peccare, qui peccato mortali contaminatus ea administrat: vt potè Deo iniurius; cum notabili irreuerentia rerum diuinarum, impudenter diuinæ voluntati ipsius & institutioni contraueniens. Etenim si in administratione Sacramentorum vti vase immundo, irreuerentia est, propter indecentiam, qua Sacramentum, res ad eam sancta, vereque hominem sanctificans, tractatur tanquam profana: eaque indecentia potest tanta esse, vt ob notabilem irreuerentiam quam habet confusam, censetur peccatum mortale: aptè intelligitur ministrantem Sacramentum in peccato mortali peccare mortaliter: quandoquidem immunditia peccati mortalis infinitè maior est quacunque alii; & concursus ministri, deputati ad tale ministerium, longe ei propinquior, excellentiorque est quocunque concursu vasorum.

Vnde habendum est pro documento in praxi fori penitentialis: quod cum sit irreuerentia maxima, mortali peccato contaminatum audent ministerium exhibere in Sacramentorum operatione, idem quoque peccatum esse genere suo mortale; illudque eò grauius, quò iniquitas ministri grauior fuerit, & Sacramentum dignius.

Ex quo documento colligitur, Sacerdotem ministraturum Sacramentum teneri ad veram contritionem, qua peccatū detestetur ex amore Dei, tanquam patenti optimi: vel si solum habeat attritionem, qua peccatum detestetur solum ex timore Dei, tanquam Iudicis peccata vindicantis, teneri confessionem sacramentalem præmittere, vt ex attrito fiat contritus: quia, vt constat ex Conc. Trident. sess. 4. cap. 4. per solum attritionem homo non disponitur sufficienter ad diuinam gratiam consequendam. Neque refert probabile esse, quod ad susceptionem Sacramenti, possit quis sufficienter

ter disponi per solam attritionem. Nam ipsa sumptio Sacramenti cum ex attrito contritum faciat, secundum probabilem sententiam, adfert secum gratiam, tollitque immunditiam animæ: administratio vero Sacramenti non item: neque enim dat ministro gratiam, ut faciat ex attrito contritum: ideoque in illo prærequirit hanc aliunde provenientem, tanquam animæ munditiam. Aduerte autem quod notatum est à Nauar. loc. cit. numero 21 propositum documentum procedere in eo peccatore qui nouit, aut credit se in peccato mortali manere; non autem in eo qui probabiliter se contritum esse putans, esset tã ummodo attritus: aut qui facta diligenti conscientie discussione, non esset sibi peccati mortalis conscius. Quantumcumque enim verè, & coram Deo esset in illo malo statu, excusaretur tamen per ignorantiam inuincibilem, administrans Sacramentum cum eo de se cõ. Difficultates verò, quæ circa idem documentum moueri solent, cum nihil attineant ad Sacramentum Pœnitentiæ, non est necessesse in præfentiarum attingere.

162. Sequitur ut dicamus de posteriori, quod est, malitiam Conf. suauis peccato mortali contaminati non impedire validitatem Sacramenti pœnitentiæ: id quod in præced. num. 2. Nauar. expressit, & ber. è ostendit Medinam Cod. de Confessione quest. 24. & satis patet per illud quod Sotus fus è tractat in præced. art. 5. per malos ministros Sacramenta validè conferri posse. Quod & aperè confirmatur ex eo, quod Concil. Trid. sess. 14. cap. 6. & Can. 10. definit potestatem absoluendi non impediri per peccatum mortale. Ad cuius rei intelligentiam Caietanus doct. (ut merito vocatur à Soto in prius citato art. sexto col. 2.) vsus est distinctione. Inquiens Sacramenti exhibitionem spectari posse dupliciter: vno modo ex opere operato, hoc est, tanquam Dei instrumentum, quo ipse vitur ad infusionem gratiæ in animam: altero modo ex opere operantis, id est, ut actio est humana, exiens à Dei ministro. Atque priore modo non requiritur probitate Ministri, quia sine ea sortitur suum effectum; nec enim per malum Ministrum contaminatur Christi donum, quod per illum sicut purus fluius transit, & venit ad fertilem terram; ad modum quo per lapideos canales aqua transit in areolas. Cap. Si vsus, prima quest. prima. Neque à Iuda collatus Baptismus, tanquam inoportunus, sicut reperendus. Cap. Dedit, eadem questione. Posteriore verò modo requiritur; quia cum homo tunc sit Dei Minister, ceagens ei, debet (quoad eius fieri potest) simili bonitate, qua ipse operari: & quo melior, & in omnibus virtutibus eminentior fuerit, eò aptius instrumentum erit diuinæ bonitatis, ut per ipsam dignetur Pœnitentiæ largiri plenius gratiæ & virtutum incrementum.

De susceptione Sacramenti Pœnitentiæ, quando Confessarius illud administrat contaminatus peccato mortali.

SECTIO III.

DE hac magna difficultate est, omnibus quoque Sacramentis communis, An sit licita: siue, An liceat petere & accipere Sacramentum à Ministro qui scitur contaminatus peccato mortali, vel Ecclesiastica censura innodatus, in eoque malo statu illud ministraturus. Eam autem alijs citatis fusè disputat Suarez, tomo 3. disput. 18. & ante eum Sotus in 4. dist. 1. quest. 5. art. sexto. Pro explicacione verò illius statuemus aliquot propositiones, præmissa distinctione; quod nequam ille minister, vel toleretur ab Ecclesia in suo ministerio, vel non toleretur: vt is qui nominatum, vel ob noticiam Clerici percussorem excommunicatus est, aut ab officio suspensus: non item alius siue excommunicatus, siue suspensus; quem ne in Sacramentorum participatione quidè vitare tenemur, ex privilegio Martini quinti in Conc. Constant. quod explicatum est in præcedenti capite 9. sectione posteriore. Rursus idem Minister vel sit expositus ad ministranda Sacramenta, vt ille qui sedet in certo loco ad audiendas confessiones: vel non sit quidem illo modo expositus, sit tamen paratus, vt si quis Sacramentum ab ipso petat, statim conferat.

163. Supposita igitur hac distinctione, sit prima pposito: Peccatum esse de se mortale, suscipere Sacramentum à non tolerato ab Ecclesia, siue is expositus sit, siue non: & siue paratus sit, siue non; siue ex officio ei incumbat ministrare, siue

non. Probat, quia talis susceptio in re graui, utpote ad salutem æternam pertinente, directè est contra obedientiam debitam Ecclesiæ: quæ per suam censuram, præsertim excommunicationem maiorem, non tantum illum qui exco-municatur arcet à ministerio Sacramentorum: sed etiam alijs prohibet directè, ne cum illo communicent, præsertim in factis, & maxime in Sacramentorum perceptione; prout constat ex communi doctrina de effectis maioris excommunicationis. Quæ propositio, quæ restrictionem paratur quoad casus necessitatis, iudicandum est ex antedictis in capite sexto num. 58. & aliquot sequentibus. Eam autem Sotus (apud quem est octaua) censet extendendam ad hæreticos, schismaticos, & apostatas à fide; si sint hæreticos, Schismaticos, aut apostatas damnati. Cui fauet quod à talibus, qui per suam culpam ab Ecclesiæ unitate diuisi sunt, non debeant fideles, nisi necessitas in mortis articulo urgeat, Sacramenta suscipere. §. Laboret. De Pœnitent. distinct. 6. cap. primo. Sed, ut bene monet Suarez, cum privilegium Concilij Constantiensis generale sit, extendaturque ad omnes excommunicatos, nisi sint notorij Clericorum percussores aut nominatim excommunicati: & multo minus simoniaci, quos Sotus illis adiungit) quamdiu non fuerint ab Ecclesia denunciati excommunicati, non erunt ratione Ecclesiasticæ censure vitandi; sed tantum ratione scandalij, aut alterius mali inde impendentis. Nec dici potest vitandos esse, eo quod sint extra Ecclesiam: quia occulti quoque hæretici, schismatici, vel apostatae per suam culpam, diuisi sunt ab unitate Ecclesiæ, & censuram irriteriti: nec tamen censentur vitandi Ecclesiæ præcepto, potius quam alij excommunicati occulti.

Ad irregulares autem eidem Soto extendenti hanc propositionem, fauet quod eorum comparatione nihil specialiter indultum sit per privilegium Concilij Constantiensis. Sed aduerfatur, quod cum per violationem censure, irregularitas contrahatur, non esset sufficienter consultum timoratis conscientis, si quem per tale privilegium non tenemur vitare ratione censure, teneremur ratione irregularitatis, tum ex ea causa, tum ex multis alijs passim, nascentis. Unde quantumuis in tenore dicti privilegij non fiat expressa mentio irregularitatum implicita tamen censeri potest facta in illis verbis, Cuiuscumque sententiæ, aut censure Ecclesiasticæ. Quia enim constitutio fauorabilis est, eam interpreari possumus cum eiusmodi extensione: sicut Doctores privilegium à iure, & essum Episcopis absoluendi ab excommunicatione incurfa ob percussorem Clerici, vel Monachi, cum ad est iustum impedimentum ad eundem Papam: extendit ad omnem excommunicationem ipsi Papæ reseruatam, propter paritatem rationis, prout antè num. 135. habitum est.

164. Secunda propositio est: licere urgente aliqua necessitate, Sacramentum suscipere à quocumque ministro tolerato: dummodo expositus sit, vel paratus illud ministrare, & ad id ex officio, vel ex delegatione sufficientem potestatem habeat. Hanc receptissimam esse inquiens Sotus probat: quia sic suscipiens Sacramentum, non cooperatur peccato confitentis, præbendo illi occasionem aliquam ruinæ; utpote quem inuenit paratissimum ad conferendum: ita vtilitatem eo ipso iam lapsam, nihil ad labendum impellat: neque petit vt ipse peccet, sed tantum vt Sacramentum conferat: quæ actio est de se bona: & quam ille à prava voluntate (si quam habeat) respiciens, potest sanctè exercere: perinde ac vsurarius expositus, aut paratus ad fœnerandum, potest mutata prava sua voluntate fœnerandi, gratis mutuum pecuniam dare petenti. Ad quam rationem accedit textus præclarus in cap. finali. 15. quest. 8. qui legendus est. Aduerte verò prædictam necessitatem non debere esse extremam, aut valde grauem; sed sufficere contingentem ordinariè: qualis est indigentia diuinæ gratiæ ad progressum faciendum in vita spiritali, & ad superandas difficultates quæ in ea contingunt. Si enim propter necessitatem, vel notabilem aliquam vtilitatem temporalem licet vti opera eius, qui illam exhibebit peccando: vt pagani, qui rogatus pro me in iudicio testimonium ferre, malitià suà id faciet iurando per falsos Deos; vel vsurarij, qui rogatus dare indigenti mutuo pecuniam, dabit exigendo vsuram: multo magis propter spiritalem necessitatem, aut vtilitatem notabilem (qualem adfert debitus Sacramento-

rum vitus) licet acipere Sacramentum ab eo, qui illud sua malitia conferet cum mortali peccato.

Excipiendus tamen est casus, in quo sine vilo meo detrimento, abstinendo à susceptione Sacramenti possum tale peccatum impedire: quia lex charitatis in Deum, & in proximum, à me tunc exigit, ut auferam occasionem, quæ offertur irreuerentiæ Sacramenti, & ut subueniam indigentia & misericordia, cui proximum per suam malitiam moraliter expositum video. Sic ergo (vt in citato art. 6. propos. prima, inquit Sotus) si plures Sacerdotes fedentur ad audiendas confessiones, & inter eos sciam Petrum in concubinato viuere; possum quidem illum præ aliis eligere, si sciam ipsum cæteris doctiorem esse, & conscientiam meam sapientius posse discutere: an eu si ceteri pares illi essent, culpa esset illum præeligere non tamen mortalis, vt idem addit; nisi forte peccator esset tam publicus, quod mea confessio illi facta, scandalum generaret populo, aut aliud peccatum graue immineret probabiliter crederetur, v.g. quod ex audita confessione excitaretur ad fumendam vindictam de aliquo, aut ad tentandam alicuius puellæ pudicitiam.

Ex quibus solui potest dubium, de quo Suarez in cit. disp. 18. secta. in fine. An peccatum sit ministrare Sacerdoti celebranti indignè, non ex alio defectu, quam malitiæ suæ; aut illi præbere vestes, vel alia necessaria ad celebrandum. Constat enim non esse, quia celebratio Minister, cui tunc quis cooperatur, actio est de se bona, eique malitia ministri aduentitia est, ex circumstantia tantum malam illam reddens: ad quam circumstantiam, is qui inseruit celebranti, aut vestes præbet, nullo modo concurrit. Quamquam in eo quoque locum habet regula charitatis, vt si quis commodè possit vitare tale obsequium, vt peccatum impediatur, vitare debeat. Sed moraliter loquendo vix potest talis commoditas vsu venire, propter periculum offensionis proximi, & facilitatem aliudè sibi promittendi.

165

Tertia propositio est, Nemini licere improbum ministrum neque paratum, neque essentem se ad Sacramentum ministrandum, ad id inducere: nisi vel petentem necessitas extrema urgeat, vel exhibentem obliget officium. Probat, quia tali inductione daretur aliter occasio peccandi, quod non licet. Si opponas, eam inductionem non esse causam vt Minister ipse peccet, sed vt Sacramentum ministrare: quod sanctè potest, respicendo à sua malitia, vt ante dictum est. Occurrit, proximè quidem eam inductionem non esse causam vt dictus Minister peccet, esse tamen consequenter: siue (vt Sotus propos. 2. ait) esse materialiter: quia offertur ei aliqua materia, ex qua sumet occasionem hinc & nunc peccandi; quod sufficit vt occasio talis censetur dara esse ab eo qui sciuit & credit, illud inde securum esse: perinde ac ille occasione in incendio dedidit censetur, qui aliquid etiam de se licitum faciens, applicuit ignem ad aliquid, vnde sciuit aut credit incendium securum. Ratio autem exceptionis posita in eadem propositione est, quod (vt habetur in cap. Cum Ecclesia Volutana. De electione: & in lege Iniuriarum ff. De iniuriis) nis nemini iniuriam faciat, qui iure suo vitare proinde nec peccet, si eo rationabiliter vitatur: vt vt merito censetur is, qui extrema necessitate compulsus, petit sibi Sacramentum ministrari à quocunque Sacerdote, qui tali necessitate laboranti tenetur subuenire: vt quado in articulo mortis constitutus, peccati mortalis sibi conscius confessionem suam excipi postulat: vel quando in alia minori necessitate constitutus: v.g. constituendi se in Dei gratia die aliquo solemnè, vel lucrandi Iubilæum, vel implendi aliquod præceptum, petit sibi Sacramentum aliquod à suo pastore conferri, ad quod ex officio tenetur, & iure compelli potest. Neque id, vt ex dictis patet, est peccatum inducere ad peccandum, sed ad præstandum illud quod tenetur, nec, quia id præstabit peccando, necessarium est iure suo cedere cum proprio detrimento: maxime cum ex sola malitia ipsius, tale peccatum oritur: quæ doctrina est Caiet. ad tertiam part. D. Thome quest. 64. art. 6. ad 2. Quod si necessitas & detrimento absterne, abstinendum est à tali petitione: quia tunc lex charitatis locum habet, qua, cum sine detrimento meo possum, debeo occasionem ruinæ proximo adimere.

166

Hic duo restant admonenda. Alterum est, cum quis ius

habet petendi ab aliquo Sacerdote, vt Sacramentum sibi administret, non inde impeditur ab ea petitione, quod talis Minister irretiat excommunicatione, dum modò tamen tolleratus sit nam non peccat ministrando, si quidem per debitam penitentiam (prout tenetur iure diuino, in quo Ecclesia non dispensat) se ad Dei gratiam disposuerit. Nam, vt rectè ait Sotus propos. sexta, ius non permittit: et talem petitionem, nisi simul cum illo cui fit, dispensare: vt sine peccato violationis censuræ Ecclesiasticæ præstare possit illud quod ab eo petitur. Alloqui enim ipse relinqueretur perplexus, dum ex vna parte videret se non posse negare debitum iuste petitum: & ex altera, se non posse illud reddere sine sacrilegæ censuræ violatione. Quod enim excommunicati dicantur exclusi à participatione tam actiua, quam passiuæ Sacramentorum, sensus est, inquit Sotus propos. septima, quod nec possint Sacramenta suscipere, nec ad ea conferenda sese ingerere, nisi compulsi. Ita vt Sacramenta ministrare non debeant, etiam si tolerati sint, nisi curam animatum habeant; vel petentes sint in extrema necessitate; quoniam alias nullo iure ad id compellantur. Quam Soti doctrinam tuetur Nauarr. in Miscellaneo 47. De oratione, numero tertio.

167.

Alterum quod monendum restat est; quod habet Suarez in citata sectione prima, paulo ante finem, non esse necessarium vt petenti Sacramentum conferat Minister esse bene dispositum, quia hæc cura non est illi commodata; sed sufficit vt illi non conferat esse male dispositum. Vnde vt obligetur ad non petendum, opus erit moraliter ei constare ministrum male dispositum esse, & cum ea mala dispositione ministraturum Sacramentum; quod difficillimum est iudicare: nisi vbi ita anifestò constat, illum esse in diuturna consuetudine, & proxima occasione alicuius peccati. Extra eum casum videtur etiam si contingerit videre Sacerdotem paulo antea mortaliter peccantem, potest ab illo peti Sacramentum, quantumuis non sit paratus, neque ex officio illud dare teneatur: quia semper sperare licet futurum, vt se conuenienter disponat, quod breuissimo tempore facere potest per actum contritionis.

CAPVT DECIMVMQVINTVM.

De approbatione Confessarij.

SVM MARI VM.

- 168 Approbatio Confessarij diuersa est à delegatione iurisdictionis.
- 169 Statutum Concilij Tridentini de eadem approbatione.
- 170 Peccat mortaliter qui contra idem statutum, Sacramentum Penitentia ministrat nisi excuset se. sitas in articulo mortis; vel materia leuitas, cum Penitens tantum habet venialia.
- 171 Pariter peccat qui ab eo idem Sacramentum mala fide suscipit.
- 172 Difficultas, an confessio bona fide facta Confessario non approbato sit valida: cui pars negans tenenda est.
- 173 Approbatio, sicut & iurisdictionis, obtineri potest per Episcopi ratiabationem de presenti.
- 174 Approbatio Episcopi necessaria est Religiosis habentibus à Papa facultatem audiendi secularium confessiones.
- 175 Ad audiendas Religiosorum confessiones sufficit iurisdictionis sine approbatione.
- 176 Papa potest si velit iurisdictionem ad Sacramentum Penitentia sufficienter concedere sine approbatione, non item alii Ordinarij.
- 177 Publicum sufficientis doctrina testimonium non tollit eam de qua agimus necessitatem approbationis.
- 178 Facultates à Summo Pontifice concessæ ad audiendas confessiones; intelligenda sunt cum conditione istiusmodi approbationis.
- 179 Post decretum de approbatione perinde ac ante, Saculares Sacerdotes possunt de consuetudine sibi eligere Confessarium quemcumque Sacerdotem de approbato secundum formam eiusdem decreti.

Approbationem esse diuersam à delegatione iurisdictionis constat ex his. Tum quod Religiosi mendicantes per sua priuilegia iurisdictionem habeant à Summo Pontifice delegaram, approbationem vero habeant ab Episcopo: Tum quod ab eodem Summo Pontifice data in Iubilæo facultas Confessatum eligendi, requira

168.